

ERASMUS+

FOOD ETHICS
LT IT BG

Food ethics and synergy

2023-2-LT01-KA210-VET-000175319
Food Ethics for Future Farming and
Restaurant Leaders

Co-funded by
the European Union

Žaidėjų vaidmenys

Ūkininkai

Tie, kurie augina pasėlius, augina gyvulius ir tiekia žaliavas.

Pagrindiniai rūpesčiai: produktyvumas, sąžiningos pajamos, dirvožemio ir vandens tvarumas, gyvūnų gerovė, prisitaikymas prie politikos ir klimato kaitos.

Dilemos: tradicijų ir inovacijų, pelno ir aplinkos balansavimas.

Maisto tiekėjai

Žaliavas paversti patiekalais ir pristatyti juos vartotojams.

Pagrindiniai rūpesčiai: pelningumas, meniu dizainas, klientų poreikiai, maisto švaistymas, etiškas tiekimas.

Dilemos: pigus importas ir vietinė gamyba, įtraukūs meniu, tvari pakuotė.

Vartotojai

Gyventojai perka ir valgo maistą.

Pagrindiniai rūpesčiai: kaina, prieinamumas, sveikata, patogumas, etiškas vartojimas.

Dilemos: pigaus ir tvaraus maisto pasirinkimas, pasipriešinimas dezinformacijai, maisto švaistymas namuose.

Politikos formuotojai

Maisto sistemą reguliuojančios vyriausybės ir institucijos.

Pagrindiniai rūpesčiai: aprūpinimas maistu, sveikatos standartai, subsidijos, klimato tikslai, teisingumas maisto grandinėje.

Dilemos: apmokestinimas, subsidijos, lobistų spaudimo ir piliečių poreikių suderinimas.

Žaidimo taisyklės

Žaidėjų skaičius: 4-20. **Reikalavimai:** 100 kortelių, taškų lapas, stebėjimo matrica.

Žaidimo eiga

Suskirstykite žaidėjus į 4 žmonių grupes.

Priskirkite kiekvieną vaidmenį: ūkininkas, maisto tiekėjas, vartotojas, politikos formuotojas.

Įvykių kortų kalades padėkite centre.

Raundo pradžia: Ištraukite vieną įvykio kortelę. Garsiai ją perskaitykite.

Diskusijos etapas (5 minutės): Kiekvienas vaidmuo pristato savo poziciją, gindamas savo interesus, dėl kito vaidmens įvykio kortelės.

Derybų etapas (5 minutės): Žaidėjai turi priimti grupinį sprendimą, subalansuodami pelną, etiką ir tvarumą.

Galimybės: balsavimas, sutarimas, kompromisas.

Sprendimo rezultatas: mokytojai įvertina, ar grupės sprendimas buvo etiškas, bendradarbiaujantis ir tvarus.

Kitas etapas: Ištraukite naują kortelę ir pakartokite.

Žaidimo pabaiga: Po 4-5 raundų komanda apmąsto sprendimus ir rezultatus.

Taškų skaičiavimas

- Etiškas elgesys (+2 taškai)
- Bendradarbiavimas ir kompromisas (+2 taškai)
- Trumparegiškas / savanaudiškas elgesys (-1 taškas)

Mokytojo vadovas

Žaidimo tikslai

- Skatinti kritinį mąstymą apie maisto etiką.
- Praktikuokite perspektyvos nagrinėjimą (rodykite pavyzdį).
- Skatinti derybas, bendradarbiavimą ir pilietinį įsitraukimą.
- Ugdyti į ateitį orientuotą mąstymą (2030–2050 m. scenarijai).

Mokytojo vaidmuo Žaidimo metu

- Skatinti diskusiją nepateikiant atsakymų.
- Užtikrinkite, kad visi vaidmenys būtų gerbiami ir aktyvūs.
- Naudokite stebėjimo matricą studentų įsitraukimui ir etiniam mąstymui stebėti.
- Vidutinio ilgio aptarimas pabaigoje (10–15 min.)

Paruošimas

- Atsispausdinkite korteles ir vaidmenų lapus.
- Trumpai supažindinti studentus su etikos svarba maisto sistemose.
- Suskirstykite į grupes po 4 ir paskirstykite vaidmenis atsitiktine tvarka arba savo nuožiūra.

APTARIMO GAIRĖS

1 Žingsnis – refleksijos klausimai (mokiniams)

- Kurias dilemas buvo sunkiausia išspręsti? Kodėl?
- Ar kada nors pakeitėte savo nuomonę išgirdę kito vaidmens argumentą?
- Kaip bendradarbiavimas padėjo ar trukdė rasti sprendimą?
- Ar vertinimo sistema teisingai įvertino etišką elgesį?
- Kas jus labiausiai nustebino kitų vaidmenų perspektyvose?

2 Žingsnis – Mokytojo apibendrinimas

- Pateikite puikaus bendradarbiavimo ar etinio mąstymo pavyzdžių.
- Susieti dilemas su realaus pasaulio problemomis (klimato kaita, maisto švaistymas, vartotojų pasirinkimai).
- Skatinkite mokinius pagalvoti apie savo vaidmenį šiuolaikinėje maisto sistemoje.

3 Žingsnis – teigiamo poveikio vertinimas

- Palyginkite stebėjimo matricos balus prieš ir po.
- Naudokite studentų klausimynus (savianalizę), kad įvertintumėte:
 - Maisto etikos supratimas
 - Dalyvavimas grupinėje diskusijoje
 - Noras elgtis etiškai realiame gyvenime

Stebėjimo matrica

Studento vardas ir pareigos:

Raundas:

Kriterijai	Indokatoriai	Įvertinimo skalė (1 = žemas, 5 = aukštas)	Komentarai
Dalyvavimas	Įsitraukimas į rolę ir diskusiją		
“Perspektyvu mas”	Supranta ir perteikia rolės požiūrį		
Etinis pagrindimas	Atpažįsta etines dilemas		
Bendradarbia vimas	Ieško kompromiso ir susitarimo		
Kritinis mąstymas	Siūlo kūrybingus sprendimus		
Pagarba	Klauso ir vertina kito nuomonę		

**Mokytojai gali tai užpildyti kiekvieno turo metu kiekvienam
mokiniui.**

TušČias puslapis

MAISTO TIEKĖJAS

AR PERKATE PIGIAI
IMPORTUOJAMUS
PRODUKTUS, AR
REMIATE VIETOS
ŪKININKUS
DIDESNĖMIS
KAINOMIS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

KLIENTAI PRAŠO
EKOLOGIŠKŲ
PATIEKALŲ, BET
KAINOS KYLA. AR
PRITAIKOTE
VALGIAPRAŠTĮ?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

AR TURĖTUMĖTE
TIEKTI TIK
SAŽININGOS
PREKYBOS KAVĄ,
NET JEI KAINOS
KYLA?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

PAAUKOTI LIKUČIUS
UŽ TAM TIKRĄ
MOKESTĮ AR TOLIAU
ŠVAISTYTI?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

AR PEREINATE PRIE
BIOLOGIŠKAI
SKAIDOMŲ
PAKUOČIŲ, KURIOS
KAINUOJA BRANGIAU?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

PABĖGĖLIAI
PRAŠO PAŽĪSTAMŲ
PATIEKALŲ. AR
PRITAIKOTE
VALGIARAŠČIUS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

GREITAS MAISTAS
DUODA PELNO,
SVEIKAS MAISTAS –
MAŽIAU. KOKS JŪSŲ
PASIRINKIMAS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

KLIENTAI
REIKALAUJA VISIŠKO
SKAIDRUMO. AR
PERTVARKOTE
VALGIARAŠČIUS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

NETOLIESE
ATIDAROMAS
TARPTAUTINIS
TINKLAS. AR
KONKURUOJATE
MAŽOMIS KAINOMIS
AR ETIKA?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

AKTYVISTAI
REIKALAUJA
KIAUŠINIŲ,
LAIKOMŲ NE
NARVUOSE. AR UŽ
JUOS MOKATE
DAUGIAU?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

KLIENTAI PALIEKA
NESUVALGYTĄ
MAISTĄ. AR JŪS
ĮSIKIŠATE, AR
TYLITE?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

NEIGIAMAI
ATSILIEPIMAI
INTERNETE SPAUDŽIA
JUS. AR KEIČIATE
MENIU, AR
IGNORUOJATE?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

AR APTARNAUJATE
TURTINGUS TURISTUS,
AR PALAIKOTE
KAINAS PRIEINAMAS
VIETINIAMS
GYVENTOJAMS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

AR TIEKIATE
PERŽVEJOTAS RŪŠIS,
KAD
PATENKINTUMĖTE
PAKLAUSĄ, AR
PEREINATE PRIE
ALTERNATYVŲ?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

GAMINATE KITOS
KULTŪROS
PATIEKALĄ. VIETINIAI
GYVENTOJAI JUS
KALTINA NEPAGARBA.
AR PAŠALINATE
KALTINAMĄ?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

MAŽI ATLYGINIMAI
MAŽINA IŠLAIDAS,
TAČIAU TEISINGI
ATLYGINIMAI
APSUNKINA
FINANSUS. KA
RENKATĖS JŪS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2034 METAI: RESTORANAI
PRIVALO PRITAIKYTI
PATIEKALUS PRIE KLIENTŲ
GENETINIŲ SVEIKATOS
PROFILIŲ. AR LAIKOTĖS
ŠIŲ TĄSYKLIŲ, AR
KOVOJATE SU PRIVATUMO
PROBLEMOMIS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2036 METAI: SINTETINĖ
MĖSA TAMPA PIGESNĖ UŽ
TRADICINĘ. AR
PRITAIKOTĖ SAVO
VALGIARAŠTĮ, AR
PRIEŠINATĖS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2041 METAI: DIRBTINIO
INTELEKTO ROBOTAI
PUIKIAI GAMINA MAISTĄ,
BET VIRTUVĖS TAMPA
MAŽIAU ŽMOGIŠKOS. AR
PAKEISITE PERSONALĄ,
AR IŠSANGOSITE
TRADICIJAS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2032 METAI: ELITINIAI
KLIENTAI REIKALAUJA
GURMANIŠKŲ
PATIEKALŲ IŠ
VABZDŽIŲ. AR LAIKOTĖS
ŠIOS TENDENCIJOS, AR
LAIKOTĖS KLASIKOS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2045 METAI: UŽDRAUSTI
MAISTO PRODUKTAI,
IŠSKIRIANTYS DAUG
TERŠALŲ (JAUTIENA,
KAVA, ŠOKOLADAS). KAIP
IŠ NAUJO ATRASTI SAVO
TAPATYBĘ?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2030 METAI: VALSTYBĖ
SIŪLO NEMOKAMUS
STANDARTIZUOTUS
PIETUS. KAIP
KONKURUOTI KAIP
RESTORANAS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2047 METAI: LĖKŠTĖS
REALIUOJU LAIKU SEKA
KALORIJAS IR CO₂
IŠMETIMĄ. AR
DALIJATĖS DUOMENIMIS
SU VALDŽIOS
INSTITUCIJOMIS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2050 METAI: VALGYMAS
TAMPA PRAMOGA (VR
VAKARIENĖS, SENSORINĖS
LABORATORIJOS). AR
TRANSFORMUOJATĖS Į
CENTRĄ, AR IŠLIEKATĖ
KLASIKA?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2039 METAI: AKTYVISTAI
REIKALAUJA, KAD VISI
RESTORANAI TIEKTŲ
ĮPERKAMUS „PRABANGIUS“
PATIEKALUS. AR
KOREGUOJATE KAINAS, AR
GINATE IŠSKIRTINUMĄ?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

PATIEKTI TIK VIETINĮ
VYNĄ / ALŲ
(PALAIKANT
TRADICIJAS) AR
SIŪLYTI PIGESNIUS
IMPORTINIUS?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2044 METAI: DIRBTINIO
INTELEKTO JUTIKLIAI SEKA
VALGYTOJŲ VEIDUS IR
ĮKELIA MOMENTINIUS
„PASITENKINIMO
ĮVERTINIMUS“. AR
LEIDŽIATE STEBĖJIMĄ SAVO
RESTORANE?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

PARTNERYSTĖ SU
PROGRAMĖLĖMIS
PRITRAUKIA DAUGIAU
KLIENTŲ, BET
SUMAŽINA PELNĄ 30 %.
AR PRISIJUNGTI PRIE
JŲ, AR LIKTI
NEPRIKLAUSOMAM?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĒJAS

MAISTO TIEKĖJAS

MOKYKLOS RAGINA
RESTORANUS IŠ VAIKŲ
VALGIARAŠČIŲ
IŠBRAUKTI GAZUOTUS
GĖRIMUS IR BULVYTES.
AR JŪS LAIKOTĖS ŠIO
NURČIIMO?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2050 METAI: ĮSTATYMAS
DRAUDŽIA IMPORTUOTI BET
KOKIUS MAISTO PRODUKTUS,
JEI JŲ ATSTUMAS VIRŠIJA
500 KM. AR NUSTOSITE
SIŪLYTI EGZOTIŠKUS
PATIEKALUS, AR BANDYSITE
JUODOJOJĄ RINKOJĘ?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĖJAS

2033 METAI: PROGRAMĖLĖ
PROGNOZUOJA, KOKIE
SKONIAI BUS MADINGI
KITAIS METAIS. AR
PRITAIKOTE MENIU PRIE
DUOMENŲ, AR PASITIKITE
SAVO ŠEFO KŪRYBIŠKUMU?

MAISTO TIEKĖJAS

MAISTO TIEKĒJAS

Co-funded by
the European Union

MAISTO TIEKĒJAS

Co-funded by
the European Union

MAISTO TIEKĒJAS

Co-funded by
the European Union